

Carl-Magnus Pehrsson
Samhällsbyggnadsenheten
010-2236420

Regeringskansliet
c/o Näringsdepartementet

100333 Stockholm

Remiss av Boverkets rapporter 2018:22, Dokumentationssystem för byggprodukter och 2018:23, Klimatdeklaration för byggnader samt delbetänkande SOU 2018:51, Resurseffektiv användning av byggmaterial

Er beteckning: N2018/04684/BB

Länsstyrelsen yttrar sig över Boverkets rapporter 2018:22,
Dokumentationssystem för byggprodukter och 2018:23, Klimatdeklaration
av byggnader samt delbetänkande SOU 2018:51, Resurseffektiv användning
av byggmaterial.

Övergripande synpunkter

Boverkets Rapport 2018:22, Dokumentationssystem för byggprodukter – Regler om loggbok för vissa byggnader och anläggningar

Länsstyrelsen anser i stort att förslaget på ny lag och förordning om
dokumentationssystem, i form av loggbok, för byggprodukter i byggnader
och anläggningar är bra. Lagkravet omfattar vissa typer av byggnader och
anläggningar och med hjälp av loggboken ska spårbarheten av
byggprodukterna som ingår i byggnaden eller anläggningen förbättras.

Syftet med att införa loggboken är bland annat att enklare kunna spåra
byggprodukter i byggnadsverk under dess livslängd. Länsstyrelsen anser
dock att det finns vissa problem med tillämpningen av det aktuella förslaget
samt att det medför ökade administrativa kostnader för byggherrar och
fastighetsägare men även för tillsynsmyndigheten.

För att införandet av ett dokumentationssystem för byggprodukter i form
av loggbok ska bli enklare att genomföra och fungera i praktiken, anser
Länsstyrelsen att ett enhetligt och standardiserat system, med nationell

databas bör användas, istället för valfritt loggboksverktyg med uppgifter om loggboken i ett nationellt register, enligt Boverkets förslag. Systemet bör fungera som en nationell databas och tillgången till informationen i loggboken bör finnas hos tillsynsmyndigheten.

Länsstyrelsen instämmer i den del av förslaget, som avser att upprätta loggbok för byggnader, endast till att börja med ska gälla större byggnader och i samband med uppförande. Länsstyrelsen har dock synpunkter på den del av förslaget, som avser undantag av byggnader, som omfattas.

Rapport 2018:23, Klimatdeklaration av byggnader – Förslag på metod och regler, slutrapport

Länsstyrelsen är i stort positiv till förslaget om införande av ett nationellt system för klimatdeklaration för byggnader och har inte någon avvikande uppfattning om införandet.

Länsstyrelsen ser positivt på ett aktivt arbete för minskad miljöpåverkan från byggnader ur ett livscykelperspektiv. Att med nationella styrmedel och information öka kunskapen och medvetenheten inom byggbranschen är bra. Här har klimatdeklarationen en viktig funktion.

En klimatdeklaration av byggnader kommer att öka betydelsen av materialval, resursåtgång, var i processen utsläpp av ovälkomna ämnen sker och möjliga åtgärder som erfordras. En ökad kunskap och dialog inom området, kommer innebära att frågeställningar som till exempel vilka förnybara material finns i byggnaden, vilka material bidrar positivt i klimatarbetet och är det driftskedet eller byggskedet som belastar klimatet mest, kommer att belysas i en större omfattning.

För att arbetet med att upprätta en klimatdeklaration inte ska bli allt för tidskrävande och komplicerad är det viktigt att tillgången till data är god och tydlig samt att databasen och registret upprättas på en nationell nivå.

Att införandet ska gälla större byggnader som flerbostadshus och lokaler är bra och som enligt förslaget anser Länsstyrelsen att även andra byggnadstyper, så som småhus ska omfattas av lagkravet. Däremot bör införandet av lagkravet ske samtidigt för samtliga byggnadstyper som det avses beröra.

Länsstyrelsen anser dock att begreppet lokaler bör förtydligas och exemplifieras inför införandet, så att inga oklarheter råder bland byggherrar, fastighetsförvaltare och övriga berörda.

Boverket föreslår att kravet på klimatdeklaration ska gälla i samband med uppförande av byggnader, med vissa undantag. Förslaget bygger på att samma undantag för klimatdeklaration ska gälla, som för energideklaration. Länsstyrelsen har en annan uppfattning än Boverket och anser att fler byggnadstyper bör inkluderas av lagförslaget än enligt nu gällande förslag. Undantaget bör gälla för ekonomibygnader med lågt energibehov för jord- eller skogsbruket eller därmed jämförbar näring, för mindre byggnader med

en byggnadsarea som högst 50 kvadratmeter och för byggnader avsedda för totalförsvaret, med hänsyn till sekretess.

Delbetänkande SOU 2018:51 Resurseffektiv användning av byggmaterial

Länsstyrelsen instämmer i kommitténs slutsatser om att informationen om innehållet i olika byggmaterial behöver förbättras samt att det bör ske på en europeisk nivå och att krav på innehållsförteckning införs i EU:s byggproduktförordning. Länsstyrelsen delar även kommitténs uppfattning om att ekonomiska incitament behövs för att öka resurseffektiviteten och möjligheterna till återanvändning samt återvinning av byggnadsmaterial.

Länsstyrelsen har noterat att inom vissa produktbranscher som till exempel fordons-, möbel- och klädbranscherna, finns det en uppbyggd andrahandsmarknad med ett flertal aktörer på marknaden. Tillgången till begagnat byggmaterial och produkter bör utvecklas genom att antalet butiker och andra typer av handelsplatser för detta ökar i antal, för till exempel köp av begagnade dörrar, fönster, taktegelpannor och plattor med mera. Det bidrar också till ökad efterfrågan av begagnade produkter. Att få ekonomisk ersättning vid inlämning av begagnat byggmaterial och produkter, bidrar också till ökad motivering. För att återanvändning och återvinning ska utgöra en positiv faktor ur miljösynpunkt får inte heller transportavstånden bli för långa. Materialens och produkternas livslängd och kvalitet behöver också vara anpassade för återanvändning. Länsstyrelsen anser också att gällande byggregelsystem kan behöva ses över för att förbättra möjligheterna till återanvändning av byggprodukter.

Synpunkter

Synpunkter på Boverkets rapport om dokumentationssystem för byggprodukter (loggbok)

Avsnitt 5.2 Byggnadsverk som omfattas

I avsnitt 5.2 framgår att enligt förslaget ska lagkravet för att upprätta loggboken gälla vid nybyggnation av byggnader med en bruttoarea över 1000 kvadratmeter, med vissa undantag av byggnader samt för vissa typer av anläggningar som byggs i form av väg, järnväg, spårväg och tunnelbana. Lågtrafikerade vägar med en årsmedeltrafik under 2000 fordon är dock undantagna kravet.

I utredningen har Boverket gjort avgränsningen utifrån arean på byggnaden och inte utifrån användningen. Av Boverkets förslag framgår att även undantag på krav på loggbok kan behöva göras för vissa kategorier av byggnader, med samordning med reglering av krav på energideklaration och klimatdeklaration. Länsstyrelsen inser fördelarna med samordning av undantag av byggnadstyper mellan de olika regleringarna men anser att

undantaget av krav på loggbok inte bör gälla för samtliga av de angivna byggnadstyperna, enligt Boverkets förslag.

I förslaget finns sju punkter med undantag av byggnader som inte ska innefattas i kravet på loggbok och avser 1) Byggnader som huvudsakligen ska användas för andakt eller religiös verksamhet, 2) Industrianläggningar och verkstäder, 3) Bostadshus som används under en begränsad tid på året, 4) Tillfälliga byggnader som är avsedda att användas i högst två år, 5) Ekonomibygnader med lågt energibehov som är avsedda för jord- eller skogsbruk eller därmed jämförbar näring, 6) Fristående byggnader, med en total byggnadsarea som högst 50 kvadratmeter samt 7) Byggnader som är avsedda för totalförsvaret.

Länsstyrelsen anser att även byggnader enligt punkten 1 och 2 ska omfattas av införandet av kravet på loggbok.

I lagförslaget om dokumentationssystem för byggnader i loggbok, föreslås samma byggnadstyper undantagas som gäller för energideklarationer, enligt energiprestandadirektivet. Förutom fördelarna med att undantagen i regleringarna samordnas beträffande kategorier av byggnader, ser Länsstyrelsen ingen anledning att undantaga dessa byggnadstyper om krav på loggbok. Utifrån deras volym, användningsområde och brukstid bedöms samma förutsättningar gälla för dessa kategorier av byggnader som för övriga som inkluderas i lagkravet.

Däremot bör undantaget gälla för byggnader enligt punkten 3, 4, 5, 6 och 7. Att byggnader som är avsedda för försvaret enligt förslaget är undantagna kraven på loggbok är förstäligt, med hänsyn till sekretess och att det finns begränsad information gällande dessa byggnader.

Avsnitt 5.5 System för dokumentation av uppgifter

Av utredningen framgår att Boverket föreslår att byggnadsverkets ägare ska kunna välja loggbokssystem, utifrån att krav på innehåll och vad som övrigt i lagstiftningen efterlevs. Länsstyrelsen anser dock att det bör finnas ett centralt system, med ett enhetligt loggboksverktyg kopplat till en nationell databas för att säkerställa kravet på innehållet. Ett enhetligt och konsekvent system samlat i en central databas skulle öka tillgängligheten till informationen, förbättra regelverkets funktion samt underlätta tillsynsarbetet för tillsynsmyndigheten. Ett enhetligt system skulle också tydliggöra det förväntade innehållet i loggboken för byggentreprenörer, beställare och förvaltare. Förutom att loggboken ska finnas hos byggnadsverkets ägare, bör den även finnas hos tillsynsmyndigheten, så att uppgifterna tillhandahålls centralt. För grupper som till exempel byggnadsentreprenörer, fastighetsförvärvare, kommun eller mäklare är det av betydelse att informationen i loggboken finns lättillgänglig.

Om endast vissa uppgifter gällande loggboken finns i ett nationellt system och loggbokens innehåll finns hos byggnadsverkets ägare, bedömer Länsstyrelsen att en viktig del av funktionen kan komma att förloras.

Avsnitt 5.6 upprättande, förvaltning och överlämnande av loggboken

Enligt förslaget ska uppdateringar i loggboken för byggnader göras i samband med ändringar av en byggnad som vanligtvis kräver bygglov eller anmälan enligt plan- och bygglagen. Länsstyrelsen inser fördelarna med kopplingen till plan- och bygglagstiftningen för lov- eller anmälningspliktiga åtgärder, men anser att det behövs ett förtydligande i förslaget.

Utifrån den senaste tidens ändringar i PBL-lagstiftningen, gällande lov- och anmälningsplikt för särskilda åtgärder av vissa typer av byggnader, behöver förtydligande i författningsförslaget göras, för att undvika oklarheter för berörda.

Avsnitt 5.7 Tillsynsmyndighet, utformning av tillsyn och sanktioner

Kommunens byggnadsnämnd ska informera om kravet på loggbok i samband med det tekniska samrådet och slutsamrådet. Enligt förslaget ska loggbok finnas upprättad i samband med utfärdande av slutbesked alternativt interimistiskt slutbesked, vilket indirekt ställer krav på kommunens byggnadsnämnd om information av upprättande av loggbok.

Länsstyrelsen instämmer dock i förslaget i utredningen om att tillsynen bör vara statlig, så att den blir enhetlig och fungerar på samma sätt i hela landet. Det ställer dock stora krav på en aktiv tillsyn från staten samt krav på en omfattande informationsinsats inför införandet av systemet.

Om loggboken och dess information, även kommer att finnas hos tillsynsmyndigheten, förväntas kraven på uppföljningen i loggboken att efterföljas i större omfattning. Behovet av uppdateringar ställer stora krav på aktörer och förvaltare men är nödvändig för att dokumentationssystemet ska fylla sin funktion och följa byggnaden genom hela dess livslängd.

Länsstyrelsen anser dock att det finns praktiska problem med uppdatering av loggboken i samband med utförande av ändringar av byggnader samt i samband med om- och tillbyggnationer. Om loggboken i sin helhet finns i en nationell databas hos tillsynsmyndigheten, blir det enklare att säkerställa att uppdateringar efterlevs enligt avsedda förväntningar och lagkrav.

Länsstyrelsen anser också att Boverket och Transportstyrelsen som tillsynsmyndigheter, enklare kan bedriva tillsynsarbetet om tillgången till informationen finns hos myndigheterna i en central databas.

Avsnitt 6.4 Konsekvenser för byggherrar, byggnadsentreprenörer och byggnadsägare

Länsstyrelsen ser en stor risk i att införandet av krav på loggbok kommer att medföra ökade administrativa kostnader för byggherrar och entreprenörer. Framförallt är risken stor att mindre företag, som saknar tillgång till

expertis, påverkas negativt, vilket medför ändrade konkurrensförhållanden. Särskilt utländska företag kan påverkas negativt av införandet av systemet.

Arbetet med insamling av data och dokumentering kan bli mycket omfattande och tidskrävande utifrån storlek och komplexitet på den aktuella byggnationen. Därav är det viktigt att staten som tillsynsmyndighet, tillhandahåller tydliga riktlinjer för dokumentationen och dess omfattning.

Synpunkter på Boverkets rapport om klimatdeklaration av byggnader – Förslag på metod, regler, slutrapport

Avsnitt: Byggnader som omfattas av kravet

I avsnittet som avser byggnader som omfattas, framgår att kravet på klimatdeklaration kommer att gälla vid uppförande av byggnader, med några undantag. Av förslaget framgår att kravet på klimatdeklaration till en början kommer att gälla flerbostadshus och lokaler. Sedermera kommer även småhus att omfattas av lagkravet.

Enligt förslaget föreligger att införandet av kravet ska gälla småhus två år efter införandet för flerbostadshus och lokaler.

Länsstyrelsen anser det vara lämpligt att införandet av lagkravet på klimatdeklaration börjar gälla samtidigt för småhus som för flerbostadshus och lokaler. På så sätt skapas en enhetlighet i branschen. Länsstyrelsen bedömer även att det ger införandet av lagkravet på klimatdeklaration en annan genomslagskraft än om det sker etappvis. Att införandet sker samtidigt och inte i etapper innebär också att det skyndsammare går att bygga upp det nya systemet för klimatdeklarationer inom branschen. För många undantag samt införande i etapper kan medföra att regelverket upplevs svårtolkat för inblandade parter.

I lagförslaget om klimatdeklaration av byggnader, föreslås samma byggnadstyper undantagas som gäller för energideklarationer, enligt energiprestandadirektivet.

Länsstyrelsen delar inte Boverkets uppfattning i frågan utan anser att de byggnader som är uppräknade enligt punkterna 1, 2, 3 och 4 bör inkluderas i kraven, vilket avser byggnader som huvudsakligen används för andakt eller religiös verksamhet, industrianläggningar och verkstäder, bostadshus som är avsedda att användas under en begränsad tid av året samt tillfälliga byggnader som är avsedda att användas i högst två år, även bör omfattas av kravet på klimatdeklaration. Länsstyrelsen bedömer att dessa typer av byggnader har samma klimatpåverkan som andra typer av byggnader. Användningen av byggnader kan också ändras över tid till exempel från bostadshus som används under en begränsad tid på året till ett permanentbostadshus.

Däremot instämmer Länsstyrelsen i det gällande förslaget att de byggnader som är uppräknade enligt punkterna 5, 6 och 7, bör undantas från lagkraven

på klimatdeklaration, vilket avser ekonomibyggnader med ett lågt energibehov, som är avsedda för jordbruk, skogsbruk och därmed jämförlig näring, fristående byggnader med en total användbar golvyta som är mindre än 50 kvadratmeter samt för byggnader som är avsedda för totalförsvaret, med hänsyn till sekretess.

Avsnitt: Registrering av klimatdeklaration

Enligt Boverkets förslag i rapporten ska klimatdeklarationen ha registrerats i den nationella databasen hos Boverket senast inom sex månader från det att slutbesked alternativt interimistiskt slutbesked har utfärdats av byggnadsnämnden på kommunen.

Länsstyrelsen föreslår att klimatdeklarationen bör registreras i ett tidigare skede i byggprocessen hos Boverket, än enligt nu gällande förslag. Det bör göras inför utfärdande av slutbesked alternativt interimistiskt slutbesked. Då ökar kraven på byggherren att komma in med klimatdeklarationen i tid till tillsynsmyndigheten i och med att byggherren har tillgång till uppgifterna i klimatdeklarationen och byggnaden inte får tas i bruk innan utfärdande av slutbesked eller interimistiskt slutbesked. Det är heller inte ovanligt att byggherre och förvaltare är olika företag eller personer, vilket medför att det rent praktiskt kan vara svårare att få tillgång till uppgifterna i ett senare skede. Därmed skulle det vara bättre för inblandade parter och för tillsynsmyndigheten om klimatdeklarationen lämnas in i samband med utfärdande av slutbesked alternativt interimistiskt slutbesked istället för sex månader därefter.

Avsnitt: Samhällsekonomisk konsekvensanalys

Av vad som framgår av rapporten är klimatdeklarationen ett informationsstyrede enligt kategorin miljöinformation.

För att systemet ska fungera och ge verkan är det viktigt med en aktiv och omfattande informationsinsats från staten, till byggaktörer och förvaltare men även till kommunerna. Det gäller också till utländska företag, som är aktiva på den svenska marknaden, vilka kommer att behöva sätta sig in i regelverket och förhålla sig till det.

Det är de kommunala byggnadsnämnderna som i sin tur kommer att informera byggaktören om kravet på klimatdeklaration för vissa typer av byggnader i samband med det tekniska samrådet och slutsamrådet. Här har kommunerna en viktig uppgift. Trots att tillsynsansvaret ligger hos staten, i form av Boverket, behöver kommunens byggnadsnämnd ändå ha en aktiv roll och viktig funktion i förmedlingen av information vid kontakten med byggherren i samband med det tekniska samrådet och slutsamrådet.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av landshövding Helena Jonsson med handläggare Carl-Magnus Pehrsson som föredragande och länsarkitekt Niklas Aronsson som deltagande.

Så här hanterar vi dina personuppgifter

Information om hur vi hanterar dessa hittar du på
www.lansstyrelsen.se/dataskydd.